

Eindtermen TAAL-NEDERLANDS – *basisonderwijs steinerschool*

1. Luisteren en lezen

Basisvaardigheden

- TN 1 De kinderen kunnen actief luisteren naar voor hen bestemde verhalen en uiteenzettingen.
TN 2 De kinderen kunnen voor hen bestemde teksten (bijv.. brieven, verhalen, beschrijvingen, in boeken, eigen teksten) vlot en kritisch lezen en begrijpen.

Ondersteunende attitudes

- TN 3* De kinderen staan open voor het gesproken en geschreven woord.
TN 4* De kinderen beleven vreugde aan het opnemen van de aangereikte beelden.

Verwerken van taal

- TN 5 De kinderen kunnen voor hen bestemde verhalen, uiteenzettingen, en beschrijvingen die ze beluisterd of gelezen hebben, geheel of gedeeltelijk navertellen.
TN 6 De kinderen kunnen zich inleven in een personage van een toneel, een verhaal of een boek en de gebeurtenissen vanuit dit standpunt benaderen.
TN 7 De kinderen kunnen:
- gericht informatie verzamelen rond een thema, door het raadplegen van volwassenen en door opzoeken in voor hen toegankelijke literatuur en media
- deze informatie hanteren.
TN 8* De kinderen zijn bereid zich in te leven in de verhalen, zo dat ze deze beeldend in tekeningen en schilderijen kunnen weergeven.

2. Spreken en schrijven

Basisvaardigheden

- TN 9 De kinderen kunnen zich verstaanbaar en vlot uitdrukken, ze kunnen duidelijk articuleren en een correcte zinsintonatie gebruiken.
TN 10 De kinderen kunnen hun geschreven teksten en hun schriften verzorgen, door aandacht te besteden aan spelling, interpunctie, handschrift, zinsbouw en passende illustraties.
TN 11 De kinderen kennen en hanteren de belangrijkste spellingsafspraken: schrijven van woorden met een vast woordbeeld, frequente niet klankzuivere woorden (ei/tj, ou/au), werkwoordsvormen, open en gesloten lettergrepen, meervoudsvormen, hoofdletters, interpunctietekens (., ? !:).

Ondersteunende attitudes

- TN 12* De kinderen zijn bereid om eventuele slordigheden in het spreken en het articuleren te verbeteren.
TN 13* De kinderen zijn bereid om vorm, stijl en inhoud van hun eigen tekst te herbekijken en te evalueren en, waar nodig, deze te verbeteren.

Zich uiten in taal

- TN 14 De kinderen kunnen hun waarnemingen, hun ervaringen, hun gedachten, meningen en hun gevoelens begrijpbaar uitdrukken in gesproken taal.
TN 15 De kinderen kunnen ingeoefende teksten en gedichten in koor en solo reciteren, met aandacht voor ritme, metrum, rijm, klankkleur, alliteratie en andere stijlfiguren.
TN 16 De kinderen kunnen voor de klas spreken over een thema dat in verband staat met de behandelde leerstof, over een boek of over een eigen ervaring.
TN 17 De kinderen kunnen een rol in een toneelstuk spelen.
TN 18 De kinderen kunnen in woord en gebaar voldoende expressie leggen om een publiek te kunnen boeien (bij bijv. toneelspel).
TN 19 De kinderen kunnen een verhaal, een gebeurtenis, een eigen ervaring of een les (samenvattend) weergeven.
TN 20 De kinderen kunnen eenvoudige brieven schrijven van persoonlijke aard (aan vrienden, familie...), en beschrijvingen (bijv. wegbeschrijving, verslag van een gebeurtenis enz...) of brieven van meer zakelijke aard (bijv. vragen om informatie...).
TN 21 De kinderen kunnen nieuwe woorden die ze leerden kennen, correct in het eigen taalgebruik integreren.
TN 22* De kinderen zijn bereid om er bij elke taaluiting rekening mee te houden dat anderen hen ook goed moeten kunnen begrijpen.

3. Taal in een communicatieve situatie

- TN 23* De kinderen zijn bereid kritisch naar anderen te luisteren en zelf te spreken.
TN 23*bis De kinderen ontwikkelen het vermogen om vanuit de beoordeling van een communicatieve situatie met de gepaste mondigheid te reageren.
TN 24* De kinderen tonen de wil en interesse om het gezichtspunt van de ander te begrijpen.
TN 25 De kinderen kunnen opbouwend deelnemen aan een klasgesprek en aan een gesprek met bekende volwassenen.
TN 26 De kinderen kunnen op aan hen gestelde vragen antwoorden.
TN 27 De kinderen kunnen na een les, een verhaal of een uiteenzetting, zowel aan de leraar als aan klasgenoten relevante vragen stellen en luisteren naar de antwoorden.
TN 28 De kinderen kunnen na een voor hen toegankelijke uiteenzetting van een andere, het gezichtspunt van deze andere weergeven.

4. Taalbeschouwing

Grammatica

- TN 29 De kinderen kennen de stamtijden van de belangrijkste werkwoorden en herkennen de zes belangrijkste tijden: O.T.T., O.V.T., O.Tk.T., V.T.T., V.V.T., V.Tk.T.

- TN 30 De kinderen kunnen de belangrijkste woordsoorten herkennen en benoemen (zelfstandig naamwoord, lidwoord, bijvoeglijk naamwoord of adjectief, voorzetsel, werkwoord, telwoord, voornaamwoord, voegwoord, bijwoord bij een naamwoord en een werkwoord).
- TN 31 De kinderen kunnen in een eenvoudige zin de belangrijke zinsdelen onderscheiden en daarbij de terminologie 'onderwerp', 'persoonsvorm', 'ander zinsdeel', hanteren.

Taalrijkdom

- TN 32 De kinderen weten dat je door het beheersen van een taal in een bepaalde gemeenschap kunt communiceren.
- TN 33 De kinderen kunnen zich voorstellen wat het is om een taal niet te kunnen verstaan of spreken (in deze context: moedertaal, tweede taal, standaardtaal, dialect).
- TN 34* De kinderen kunnen vreugde beleven aan het omgaan met verschillende taal'genres' zoals poëzie, proza, verhaal, sprookje, fabel, toneelstuk, verslag, brief...) en aan het creatieve gebruik van taal in spreekwoorden, gezegdes, rijm en ritme, beeldspraak.